

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 4 marca 2024 r.

KN-IV.431.27.2023.1

Pan
Marek Kowalewski
Wójt Gminy Chodów
Chodów 18
62-652 Chodów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1169, fax 61 854 1170

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: kn@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli
(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji udzielonej Gminie Chodów z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 22 listopada 2023 r.

Jednostka kontrolowana

Urząd Gminy Chodów, Chodów 18, 62-652 Chodów.

Kontroler

Jacek Kaźmierczak – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 236/23 z 3 listopada 2023 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolą przeprowadzono w dniach od 7 do 22 listopada 2023 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Marek Kowalewski – Wójt Gminy Chodów, zwany dalej „Wójtem Gminy”.

(akta kontroli: str. 5-6)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykorzystanie i rozliczenie dotacji udzielonej Gminie Chodów z rezerwy celowej z budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych. Gmina Chodów otrzymane środki z dotacji celowej wykorzystwała na pomoc finansową, przyznaną w formie zasiłków celowych, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych. Postępowania administracyjne w sprawie przyznania zasiłków celowych prowadzone były zgodnie z ustawą o pomocy

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.

społecznej. Gmina Chodów terminowo dokonała zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz terminowo i rzetelnie sporządziła sprawozdanie budżetowe Rb-50. W jednym przypadku Gmina Chodów przyznała zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej, niezgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w myśl którego zasiłek celowy powinien zostać przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, tj. przyznany zasiłek celowy w wysokości 26.350,00 zł na remont i odbudowę budynku, dotyczył budynku mieszkalnego w którym to wnioskujący o pomoc, nie mieszkał z rodziną.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Kontrolą objęto zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Zasad Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁴, zwanych dalej „Zasadami MSWiA”, polegające na udzielaniu ze środków rezerwy celowej budżetu państwa pomocy finansowej w formie zasiłków celowych dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych, zwane dalej „Zadaniem”.

Na realizację zadania Gmina Chodów otrzymała dotację z budżetu państwa (klasyfikacja budżetowa: dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie klęsk żywiołowych, § 2010 – Dotacje) w kwocie 442.560,00 zł. Wojewoda Wielkopolski przekazał środki na rachunek bankowy Urzędu Gminy w pięciu transzach, tj.: dnia 25 stycznia 2022 r. w kwocie 6.000 zł, dnia 18 lutego 2022 r. w kwocie 12.000,00 zł, dnia 21 marca 2022 r. w kwocie 275.135,00 zł, dnia 8 kwietnia 2022 r. w kwocie 123.425,00 zł i dnia 28 kwietnia 2022 r. w kwocie 26.000,00 zł.

(akta kontroli: str. 21-27, 53-54)

Gmina wykorzystwała środki w wysokości 403.085,00 zł (tj. 91,08% otrzymanej dotacji). Niewykorzystaną część dotacji, w kwocie 39.475,00 zł, zwrócono 9 listopada 2022 r. na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

(akta kontroli: str. 128-161)

Zadanie objęte kontrolą na terenie Gminy realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodowie, tj. jednostka organizacyjna Gminy, której przedmiotem działalności była organizacja, koordynacja i realizacja zadań z zakresu pomocy i usług społecznych na terenie Gminy w obszarze zaspokajania potrzeb społeczności w zakresie zadań wymienionych w statucie tej jednostki oraz wynikających z obowiązujących przepisów prawa, działająca na podstawie Uchwały nr XXVIII/113/12 Rady Gminy Chodów z dnia 18 września 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodowie.

(akta kontroli: str. 8-16)

Wójt Gminy w dniu 24 stycznia 2022 r. powołał komisję do spraw szacowania szkód i strat powstałych w wskutek klęski żywiołowej, w której skład wchodziło trzech pracowników Urzędu Gminy Chodów oraz osoba prowadzącą działalność gospodarczą w zakresie kosztorysowania, projektowania i usług budowlanych.

(akta kontroli: str. 17-19)

⁴ Z dnia 21 czerwca 2021 r i 20 kwietnia 2022 r. w sprawie udzielania ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

Gmina otrzymane środki przekazała Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chodowie zwanemu dalej „GOPS” w pięciu transzach w dniach 28 stycznia 2022 r. w kwocie 6.000,00 zł, 28 lutego 2022 r. w kwocie 12.000,00 zł, 28 marca 2022 r. w kwocie 275.135,00 zł, 28 kwietnia 2022 r. w kwocie 123.425,00 zł i 13 lipca 2022 r. w kwocie 26.000,00 zł.

(akta kontroli: str. 55-114)

Gmina Chodów przekazała 8 lutego 2022 r. Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdanie Rb-50 za IV kwartał 2023 r. o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego.

(akta kontroli: str. 162-175)

GOPS wydał 25 decyzji administracyjnych przyznających: trzy zasiłki celowe na pomoc doraźną do 6.000,00 zł, w łącznej kwocie 18.000,00 zł, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, które poniosły straty w gospodarstwach domowych i nie mogą zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych oraz 22 zasiłki celowe przeznaczone na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej w łącznej kwocie 385.085,00 zł.

(akta kontroli: str. 176-399)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości.

1. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodowie (zwany dalej „Kierownikiem GOPS”) przyznał⁵ pomoc w formie zasiłku celowego w kwocie 26.350,00 zł na pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, tj. na zakup materiałów i usług budowlanych w celu remontu i odbudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w którym to wnioskujący o pomoc nie mieszkał z rodziną, działanie to było niezgodne z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶, który stanowi, że zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych. Wnioskujący o zasiłek celowy wraz z rodziną mieszkał w innej miejscowości w innym również własnym budynku mieszkalnym.

(akta kontroli: str. 299-312)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że podstawą przyznania zasiłku celowego w kwocie 26.350,00 zł była rozmowa pracownika socjalnego z wnioskodawcą, który oświadczył, że pomimo posiadania docelowego miejsca zamieszkania będzie starał się naprawić w/w posesję do stanu użyteczności i bezpieczeństwa, gdyż w perspektywie czasu nosi się z zamiarem wynajmowania posesji, co za tym idzie zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej dla osób bądź rodzin tego pozbawionych.

(akta kontroli: str. 414)

Przytoczony przez Wójta Gminy argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ art. 39 ust. 1 ustawy jednoznacznie stanowi, że zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych.

2. Wójt Gminy nie powołał do składu komisji do ustalania szkód i oszacowania strat powstałych wskutek klęski żywiołowej pracownika organu nadzoru budowlanego, wykonującego zadania służbowe. Działanie to było niezgodne z pkt V („Szacowanie szkód”) ppkt 1 Zasad MSWiA, zgodnie z którym Wójt Gminy powołuje komisję do spraw szacowania strat, w której bierze udział pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe.

(akta kontroli: str. 17)

⁵ Decyzja nr GOPS.4615.15.2022 z dnia 25 marca 2022 r.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że w Nadzorze Budowlanym w Kole pracuje zbyt mała ilość pracowników, aby w wystarczająco krótkim czasie oszacować straty powstałe w wyniku klęski żywiołowej, która wystąpiła na terenie całego powiatu kolskiego, a powołany do składu inspektor, posiadał w naszym mniemaniu tożsame uprawnienia co pracownicy organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe.

(akta kontroli: str. 407)

Podane w złożonych wyjaśnieniach przez Wójta Gminy argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ zgodnie z Zasadami komisję do spraw szacowania strat, powołuje wójt, w której bierze udział pracownik nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe.

3. Oszacowania wysokości szkód w 22 budynkach mieszkalnych dokonała osoba posiadająca przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji kierownika robót w specjalności architektonicznej i konstrukcyjno-budowlanej, z którą Wójt Gminy zawarł w dniu 25 stycznia 2022 r. umowę nr 1.2022 i w dniu 22 lutego 2022 r. umowę nr 2.2022 w przedmiocie oszacowania strat i sporządzenia protokołów strat w gospodarstwach na terenie gminy Chodów po huraganie, który wystąpił dnia 17 lutego 2022 r. Działanie to było niezgodne z pkt V („Szacowanie szkód”) ppkt 1 Zasad MSWiA, zgodnie z którym oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości.

(akta kontroli: str. 18-19, 226-393)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że celem oszacowania wysokości szkód w budynkach mieszkalnych w jak najkrótszym czasie został zatrudniony przez Gminę Chodów Inspektor Budowlany, który posiada uprawnienia w zakresie m.in.: oceniania i badania stanu technicznego w zakresie wszelkich budynków i innych budowli.

(akta kontroli: str. 407)

Podane w złożonych wyjaśnieniach przez Wójta Gminy argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ zgodnie z Zasadami oszacowania wysokości szkód w budynku mieszkalnym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości.

4. Kierownik GOPS w wydanych 25 decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłku celowego, przywołał w podstawie prawnej Zarządzenie Nr 39.19 Wójta Gminy Chodów z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia upoważnienia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodowie do wydawania decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych, zamiast Zarządzenia Nr 40.19 Wójta Gminy Chodów z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia upoważnienia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

(akta kontroli: str. 176-392)

W złożonych wyjaśnieniach Wójt Gminy przyznał, że w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej w podstawie wydanych decyzji administracyjnych powołano Zarządzenie Wójta Gminy Chodów z dnia 12 sierpnia 2019 r. Nr 39.19.

(akta kontroli: str. 407-410)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Dokonanie zwrotu dotacji w wysokości 26.350,00 zł, jako wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem. Wskazana kwota podlega zwrotowi do budżetu państwa, wraz

z odsetkami, obliczonymi zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, w terminie 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Zwrotu kwoty należy dokonać na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu nr 98 1010 1469 0005 8913 9130 0000 ze wskazaniem klasyfikacji budżetowej. Odsetki od dotacji podlegającej zwrotowi należy wpłacić na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu nr 17 1010 1469 0005 8922 3100 0000 ze wskazaniem klasyfikacji budżetowej. Proszę o przekazanie kserokopii dowodów potwierdzających dokonanie ww. wpłat,

2. Przyznawanie zasiłków celowych zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych,
3. Szacowanie szkód w budynkach/lokalach mieszkalnych zgodnie z Zasadami MSWiA, tj. przez osoby posiadające uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisję, w której udział bierze pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe,
4. Wzmocnienie nadzoru nad zadaniami realizowanymi przez GOPS, w szczególności w zakresie przyznawania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej oraz w zakresie wydawania decyzji administracyjnych.

VI. Pozostałe informacje.

Informacje o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne został sporządzony w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk

(kwalifikowany podpis elektroniczny)